

**PROTOCOL ADIȚIONAL
ÎNTRU GVERNUL ROMÂNIEI ȘI GVERNUL STATELOR UNITE ALE
AMERICII LA TRATATUL PRIVIND ÎNCURAJAREA ȘI PROTEJAREA
RECIPROCĂ A INVESTIȚIILOR, SEMNAT LA 28 MAI 1992**

Reprezentanții Guvernelor României și Statelor Unite ale Americii;

Intenționând să amplifice eficiența Tratatului între Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind încurajarea și protejarea reciprocă a investițiilor, împreună cu Protocolul și schimbul de scrisori relativ la acesta, semnat la București, la 28 mai 1992 (denumit în cele ce urmează "Tratatul");

Au discutat intențiile României și Statelor Unite ale Americii privind compatibilitatea între obligațiile ce revin României ca urmare a încheierii acestui Tratat și obligațiile ce decurg din apartenența la Uniunea Europeană;

Au recunoscut faptul că România, în conformitate cu Articolul 307 al Tratatului instituind Comunitatea Europeană și cu obligațiile asumate în cadrul negocierilor în desfășurare dintre România și Uniunea Europeană, referitoare la viitorul Tratat de Aderare la Uniunea Europeană, trebuie, în scopul finalizării procesului de aderare, să întreprindă toate demersurile necesare pentru a elimina incompatibilitățile între Tratatul instituind Comunitatea Europeană și alte acorduri internaționale la care este parte, inclusiv prezentul Tratat;

Au stabilit, în consecință, că este necesar să fie aduse anumite amendamente Tratatului pentru a evita astfel de incompatibilități;

Au decis să încheie un Protocol Adițional în acest sens și

Au convenit asupra următoarelor articole:

Articolul I

Având în vedere necesitatea ca România să-și îndeplinească obligațiile în conformitate cu măsurile adoptate de Uniunea Europeană, Articolul II, paragraful 5, al Tratatului nu va limita posibilitatea României de a impune criterii de performanță:

(a) în sectorul agricol, care se referă la producția, prelucrarea și comercializarea produselor agricole și produselor agricole transformate, care presupun aplicarea de cote sau care impun cumpărarea sau utilizarea bunurilor produse sau a serviciilor prestate în Uniunea Europeană sau, cu privire la bunurile produse sau serviciile prestate, asigurarea unui anumit nivel sau procent din total dintr-o sursă a Uniunii Europene; sau

(b) în sectorul audio-vizual, care se referă la producția, distribuția și exploatarea produselor în domeniul audio-vizualului, care presupun aplicarea de cote sau care impun cumpărarea sau utilizarea de bunuri produse sau servicii prestate în state ale Consiliului

Europei sau, cu privire la bunurile produse sau serviciile prestate, asigurarea unui anumit nivel sau procent din total dintr-o sursă aflată în state ale Consiliului European.

Articolul II

Părțile recunosc faptul că excepția referitoare la participarea la o uniune vamală sau zonă de liber schimb prevăzută de Articolul II, paragraful 9 (a), al Tratatului se va aplica tuturor obligațiilor unei Părți în virtutea apartenenței la un acord de integrare economică care include o zonă de liber schimb sau uniune vamală (de ex. Uniunea Europeană), fiind incluse și obligațiile față de cetățenii sau companiile oricărui stat terț.

Articolul III

Articolul V al Tratatului va fi amendat prin eliminarea în totalitate a textului articolului existent și înlocuirea lui cu următorul text:

“Părțile convin să se consulte cu promptitudine, la solicitarea oricăreia dintre ele, în scopul soluționării oricărui diferend în legătură cu Tratatul, sau să discute orice aspect legat de interpretarea sau aplicarea Tratatului. Părțile convin, de asemenea, să se consulte imediat ori de câte ori una din Părți consideră că sunt necesare demersuri în vederea asigurării compatibilității între Tratat și Tratatul instituind Comunitatea Europeană.”

Articolul IV

A. Anexa la Tratat va fi amendată prin adăugarea următoarelor paragrafe:

“6. Având în vedere necesitatea îndeplinirii obligațiilor rezultate din măsurile adoptate de Uniunea Europeană, Guvernul României își rezervă dreptul de a stabili sau menține excepții de la tratamentul național, așa cum este prevăzut la Articolul II, paragraful 1, în sectoarele sau domeniile enumerate mai jos:

- Agricultura
- Audio-vizual
- Valori mobiliare, Servicii privind investițiile și alte Servicii Financiare
- Piscicultura
- Hidrocarburi
- Subvenții
- Transport (operatori/transportatori aerieni)
- Transport (Căi navigabile interne)
- Transport (Maritim)

7. Având în vedere necesitatea îndeplinirii obligațiilor rezultate din măsurile adoptate de Uniunea Europeană, Guvernul României își rezervă dreptul de a stabili sau menține excepții de la tratamentul națiunii celei mai favorizate, așa cum este prevăzut la Articolul II, paragraful 1, în sectoarele sau domeniile enumerate mai jos:

- Agricultura
- Audio-vizual
- Hidrocarburi

8. Orice excepție introdusă de Guvernul României în conformitate cu paragrafele 6 și 7 de mai sus (de ex. prin orice lege sau reglementare adoptată de România sau orice măsură a Uniunii Europene direct aplicabilă în România) nu se va aplica pentru perioada stabilită mai jos în subparagraful (a), investițiilor cetățenilor sau companiilor din Statele Unite care există în sectoarele relevante la data la care acest amendament intră în vigoare sau la data la care Comisia Europeană publică în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene propunerea de adoptare a măsurii relevante, oricare dată ar fi mai recentă.

(a) Perioada de timp la care se face referire în acest paragraf va fi de 10 ani de la data la care legea sau reglementarea relevantă adoptată de România sau orice măsură a Uniunii Europene direct aplicabilă în România intră în vigoare, sau 20 de ani de la data intrării în vigoare a Tratatului, oricare dată ar fi mai recentă.

(b) În nici un caz, însă, o excepție introdusă în conformitate cu paragrafele 4 sau 5 de mai sus, nu se va aplica unei investiții existente, așa cum este definită în acest paragraf în măsura în care aceasta va implica naționalizarea, totală sau parțială, a unei astfel de investiții."

B. Paragraful 1 al Anexei la Tratat va fi amendat în sensul de a reflecta faptul că Guvernul SUA își rezervă dreptul de a stabili sau menține excepții limitate la tratamentul național, așa cum este prevăzut în Art. II, paragraful 1, în noile sectoare sau domenii enumerate mai jos:

Piscicultura
Subvenții

C. Paragraful 2 al Anexei la Tratat va fi amendat în sensul de a reflecta faptul că Guvernul SUA își rezervă dreptul de a stabili sau menține excepții limitate la tratamentul națiunii celei mai favorizate, așa cum este prevăzut în Art. II, paragraful 1, în noile sectoare sau domenii enumerate mai jos:

Piscicultura

Articolul V

Prezentul Protocol Adițional va face parte integrantă din Tratat și va fi supus ratificării.

Articolul VI

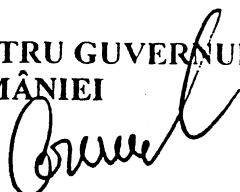
Prezentul Protocol Adițional va intra în vigoare la data efectuării schimbului instrumentelor de ratificare și va rămâne în vigoare atât timp cât Tratatul rămâne în vigoare.

Drept pentru care, subsemnații, autorizați de Guvernele lor, au semnat prezentul Protocol Adițional.

MINISTERUL AFACERILOR
EXTERNE
Bucuresti
18 Septembrie 2003
Din oficiu
X
Originalu

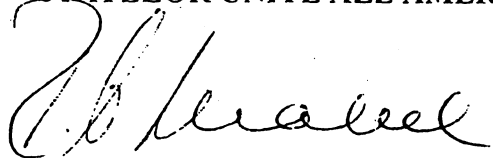
Semnat în două exemplare originale la Bruxelles. la data de 22 septembrie 2003,
fiecare dintre ele în limbile română și engleză, ambele texte fiind egal autentice.

PENTRU GUVERNUL
ROMÂNIEI

LAZAR COMANESCU
AMBASADOR
REPREZENTANTIUL PERMANENT AL
ROMÂNIEI LA UNIUNEA EUROPEANA

PENTRU GUVERNUL
STATELOR UNITE ALE AMERICII

ROCKWELL A. SCHNABEL
AMBASADOR EXTRAORDINAR SI PLENIPOTENTIAR
AL SUA LA UNIUNEA EUROPEANA

conform cu originalul

ADDITIONAL PROTOCOL
BETWEEN THE GOVERNMENT OF ROMANIA
AND THE GOVERNMENT OF
THE UNITED STATES OF AMERICA
TO THE TREATY CONCERNING
THE RECIPROCAL ENCOURAGEMENT
AND PROTECTION OF INVESTMENT OF MAY 28, 1992

Representatives of the Governments of Romania and the United States of America;

Desiring to make more effective the Treaty Between the Government of Romania and the Government of the United States of America Concerning the Reciprocal Encouragement and Protection of Investment, with Protocol and Related Exchange of Letters, signed at Bucharest on May 28, 1992 (hereinafter "the Treaty");

Have discussed the intentions of Romania and the United States of America regarding the compatibility between Romania's obligations under the Treaty and obligations that arise from membership in the European Union;

Have acknowledged that Romania, in view of Article 307 of the Treaty Establishing the European Community and the terms of ongoing negotiations between the Republic of Bulgaria and the European Union relating to its future Act of Accession to the European Union, must, in order to complete the accession process, take all appropriate steps to eliminate incompatibilities between the Treaty Establishing the European Community and its other international agreements, including the Treaty;

Have concluded, as a result, that certain amendments to the Treaty are necessary in order to avoid such incompatibilities;

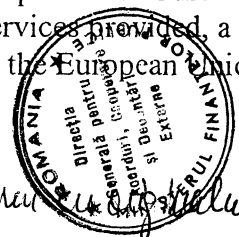
Have decided to conclude an Additional Protocol thereto; and

Have agreed upon the following articles:

Article I

As necessary for Romania to meet its obligations pursuant to measures adopted by the European Union, Article II, paragraph 5, of the Treaty shall not limit the ability of Romania to impose performance requirements:

- (a) in the agricultural sector that relate to the production, processing and trade of agricultural and processed agricultural products, that implement quotas, or that require the purchase or use of goods produced or services provided in the European Union or, with respect to goods produced or services provided, a particular level or percentage of content from a source in the European Union; or

conform cu originalul

- (b) in the audio-visual sector that relate to the production, distribution and exploitation of audio-visual works, that implement quotas, or that require the purchase or use of goods produced or services provided in countries of the Council of Europe or, with respect to goods produced or services provided, a particular level or percentage of content from a source in countries of the Council of Europe.

Article II

The Parties acknowledge that the terms of the customs union or free trade area exception found at Article II, paragraph 9(a), of the Treaty shall apply to all obligations of a Party by virtue of its membership in an economic integration agreement that includes a free trade area or customs union (*e.g.*, the European Union), including obligations owed to nationals or companies of any third country.

Article III

Article V of the Treaty shall be amended by deleting the text of the existing article in its entirety and substituting the following text in its place:

“The Parties agree to consult promptly, on the request of either, to resolve any disputes in connection with the Treaty, or to discuss any matter relating to the interpretation or application of the Treaty. The Parties also agree to consult promptly whenever a Party believes that steps are necessary to assure compatibility between the Treaty and the Treaty Establishing the European Community with a view to assuring compatibility.”

Article IV

A. The Annex to the Treaty shall be amended by adding the following additional paragraphs:

- “6. As necessary to meet its obligations pursuant to measures adopted by the European Union, the Government of Romania reserves the right to make or maintain exceptions to national treatment, as provided in Article II, paragraph 1, in the sectors or matters it has indicated below:

Agriculture
Audio-visual
Securities, Investment Services and other Financial Services
Fisheries
Hydrocarbons
Subsidies
Transport (Air Carriers)
Transport (Inland Waterways)
Transport (Maritime)

7. As necessary to meet its obligations pursuant to measures adopted by the European Union, the Government of Romania reserves the right to make or maintain exceptions to most-favored-nation treatment, as provided in Article II, paragraph 1, in the sectors or matters it has indicated below:

Agriculture
Audio-visual
Hydrocarbons

8. Any exception by the Government of Romania exercised pursuant to paragraphs 6 or 7 above (*i.e.*, through any law or regulation adopted by, or any European Union measure directly applicable within, Romania) shall not apply, for the time period set forth below in subparagraph (a), to investments of nationals or companies of the United States that are existing in the relevant sector on the date this amendment takes effect or on the date the European Commission publishes its proposal to enact the relevant measure in its Official Journal, whichever date is later.

- (a) The time period referred to in this paragraph shall be ten years from the date the relevant law or regulation adopted by, or European Union measure directly applicable within, Romania takes effect, or twenty years from the date of entry into force of the Treaty, whichever date is later.
- (b) In no case, however, may an exception exercised pursuant to paragraphs 4 or 5 above apply to an existing investment, as defined in this paragraph, to the extent that it would require divestment, in whole or in part, of such an existing investment.”

B. Paragraph 1 of the Annex to the Treaty shall be amended to reflect that the Government of the United States reserves the right to make or maintain limited exceptions to national treatment, as provided in Article II, paragraph 1, in the new sectors or matters it has indicated below:

Fisheries
Subsidies

C. Paragraph 2 of the Annex to the Treaty shall be amended to reflect that the Government of the United States reserves the right to make or maintain limited exceptions to most favored nation treatment, as provided in Article II, paragraph 1, in the new sectors or matters it has indicated below:

Fisheries

Article V

This Additional Protocol, which shall form an integral part of the Treaty, shall be subject to ratification.

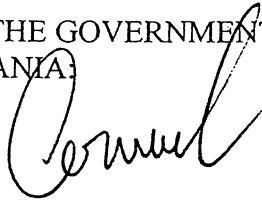
Article VI

This Additional Protocol shall enter into force upon the exchange of instruments of ratification, and shall remain in force so long as the Treaty shall remain in force.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, duly authorized by their respective Governments, have signed this Additional Protocol.

DONE in duplicate at Brussels on the 22nd day of September, 2003 in the Romanian and English languages, both texts being equally authentic.

FOR THE GOVERNMENT OF
ROMANIA:

FOR THE GOVERNMENT OF
UNITED STATES OF AMERICA:

